



Miljøverndepartementet  
Postboks 8013 Dep  
0033 Oslo

Saksbehandler: Kari Anne K. Wilberg  
Telefon: 990 14 262  
E-post: [kaw@nsg.no](mailto:kaw@nsg.no)  
Vår referanse: 13/1223/06\_KAKW  
Deres referanse: 12/3333-

Ås, 23. desember 2013

## Høring – NOU 2013:10 Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester

### Hørings svar fra Norsk Sau og Geit

Norsk Sau og Geit anser det ikke relevant for organisasjonen å kommentere anbefalingene fra alle kapitlene i høringen. Våre kommentarer følger nedenfor.

#### Bakgrunn

Det oppsummeres av utvalget at: *”Det er vår vurdering at økosystemtjenestetilnærmingen kan være et nyttig supplement i norsk miljø- og ressursforvaltning, som kan få klarere fram hvorfor det er viktig for vår egen velferd å ta vare på natur... Norge har allerede et relativt omfattende regelverk knyttet til påvirkning av økosystemer og bruk av økosystemtjenester, og spørsmålet vi diskuterer i denne rapporten er derfor snarere om regelverket er godt nok, og spesielt om når og hvordan økosystemtjenestetilnærmingen vil kunne bidra til bedre forvaltning”.*

NSG ser det som klart at denne NOUen peker på mange vesentlige ting, vi driver rovdrift på jorda over hele verden. Landbruket har blitt mer intensivt og stordrift (som vi kjenner det fra andre land) er ikke bærekraftig i Norge på lang sikt mener vi i NSG. Det er viktig å ta vare på økosystemene, likeledes å verne ulike typer naturområder, areal og dyreliv for framtida, det er også viktig å verne om beitebruken da mange arter er avhengig av at det beites for å overleve.

Det å sette en verdi på naturen, økosystemer og økosystemtjenester og hva kostnaden vil være dersom vi ødelegger disse verdiene, er viktig for å sette fokus på og gjøre folk oppmerksomme på hvilke følger det kan få dersom vi ikke tar dette på alvor. For NSG er det tydelig at hensynet til rekreasjon, friluftsliv og naturbasert reiseliv veier tyngst. De urbane kreftene kommer ut på landet og skal ha det tilrettelagt på sine premisser.

## **Tilstand og utvikling for norske økosystemer**

*Fjellet – viktig for blant annet naturopplevelser, friluftsliv og beite*

Beitebruken og beitedyra blir også forringet av blant annet fysiske inngrep på fjellet. Gode beiter blir ofte omgjort til hyttefelt, som igjen kan skape konflikt mellom hytteeiere og husdyreier av forskjellige grunner.

## **Utvalgets anbefalinger fra kapittel 4 Tilstand og utvikling i norske økosystemer**

Det trekkes frem at økosystemene kystzone, åpent lavland og våtmarker anses for å ha de mest mangelfulle overvåkningssystemene. Vi mener det er mangelfullt at utvalget her ikke trekker frem betydningen av overvåkning av nedbygging/omdisponering av matjord til helt andre formål enn matproduksjon. Matjord som bygges ned får alvorlige konsekvenser for økosystemene og økosystemtjenestene direkte knyttet opp mot matjord og matproduksjon. Mat er noe vi må ha for å overleve. Norge må produsere mest mulig mat til egen befolkning i eget land, da er det viktig at den gode matjord ikke bygges ned, samt at vi får benyttet oss av den fornybare fôrressursen i utmarka.

## **Utvalgets anbefalinger fra kapittel 5 Status og utviklingstrekk for norske økosystemtjenester**

*Generell kommentar*

Verdisettingen av beitedyrs fôr høsting i norsk utmark er et godt eksempel på økonomisk synliggjøring av en "gratis" ressurs som ligger i utmarka, og de økosystemtjenestene som ligger rundt dette. NSG har fokus på nettopp dette å sette ord på verdien av det fôret som spises av beitedyr på utmarksbeite for så igjen å bidra til produksjon av lammekjøtt og geitmelk, for å synliggjøre verdien av hvilken ressurs næringen benytter seg av i utmark, og produksjon av kulturlandskap. NSG er opptatt av å forvalte utmarksbeitene på en bærekraftig måte. Det er viktig at utmarksbeitene blir benyttet over alt slik at kvaliteten på beitene holdes ved like. Dette er grundig beskrevet av dere i kapittel 5.5.3.

*Kommentar til utvalgets anbefalinger*

Mange økosystemtjenester kan knyttes opp mot det norske utmarksbaserte småféholdet som blant annet, sauekjøtt, geitmelk, kulturlandskap og naturbaserte opplevelser. Vi anser at småfé næringen er en mer økologisk bærekraftig matproduksjon enn mange andre kraftfôrbaserte husdyrproduksjoner. Den norske småfé næringen benytter seg av en fornybar fôrressurs i utmark, som skal forvaltes på en bærekraftig måte.

## **Utvalgets anbefalinger fra kapittel 17 Næringsstøtte**

Utvalget skriver: *"Tilskudd til dyr på beite er også en relativt omfattende ordning... Tilskuddet blir gitt per dyr og går ikke nødvendigvis dit det er viktigst å opprettholde landskapet og ta vare på biologisk mangfold..."*. Her mangler det helhetlig tekning fra utvalgets side. Det er nemlig slik at beitebrukerne ikke nødvendigvis har beiterett på områdene staten anser som viktige for biologisk mangfold. Beiting i områder for å opprettholde landskap og for å ta vare på biologisk mangfold kan ikke bare endres med

endret bruk av virkemidler. Da må staten rydde opp i gammel eiendomsstruktur. Men en ting vi kan si er at tilskudd til dyr på beite er viktig for å opprettholde biologisk mangfold som er helt avhengig av at beitedyra faktisk beiter. Tilskuddene blir brukt til tiltak som skal fremme beitebruken i beiteområdene, som blant annet gjerdehold, sankekvever mm.

Med hilsen  
Norsk Sau og Geit



Tone Våg  
*styreleder*



Lars Erik Wallin  
*generalsekretær*